

Forfatter: Helgesen, Poul

Titel: Skrifter af Paulus Helie 1. Bind / ved Marius Kristensen. - 1932 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Citation: Helgesen, Poul: "Skrifter af Paulus Helie 1. Bind / ved Marius Kristensen. - 1932 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab", i Helgesen, Poul: *Skrifter af Paulus Helie 1. Bind / ved Marius Kristensen. - 1932 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab*, udg. af P. SEVERINSEN , 1932-1948, s. 292. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-helgesen01-shoot-idm140085694711200.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter af Paulus Helie 1. Bind / ved Marius Kristensen. - 1932 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

165 Christiern den Andens Rimkrønike.

Utrykt. Tekstgrundlaget er: Aa. Hdskr. Addit. 494,4 (Kbh. Univ. Bibl.), samtidig Afskrift med en Haand, som ligner P. H.s meget, men dog ikke er hans. Adskillige Skrivefejl røber, at Afskriveren har misforstået Teksten. Hvor *m*, *n*, *u* og *i* følger efter hinanden, er der oftere en Streg for lidt, saal. *ikominn* (el. *kommin*) 168,5, *mennskin* 168,13, *Christendomin* 168,22, *mangin* 168,23, *mundt* 168,25 osv. I *mennig* 170,11 er der 6 Streger, og der burde derfor snarere have været trykt *menning* (jfr. 105,12 og 147,4) ligesom *konning* 171,29, 172,3, hvor *nnin* ogsaa kun har 6 Streger. - Ab. Hdskr. i Linköping, Benz. Saml. Nr. 51 fra 1520-erne, svensk "Oversættelse" af en næsten identisk Tekst. Trykt i Klemming, Sv. medeltidens rimkrönikor 111, 213 ff. over Stregen. - Ac Hdskr. Sth. kgl. Bibl. D. 2 ("Spegelbergs bok"), skrevet af Biskop Hans Brasks Skrifer, Præsten Johan Spegelberg, kort efter 1523, maa nærmest kaldes en metrisk udglattende Omskrivning af Teksten, men dog med en Del oprindeligere Læsemaader end Ab. Trykt hos Klemming sst. under Stregen. - Ba. Hdskr. Ny kgl. Saml. 937,4°. Afskrift fra c. 1700 af en noget omarbejdet Tekst. Aftrykkes nedenfor S. 296 ff. - B b. Aftryk efter et andet nu ukendt Haandskrift af samme Tekst i Suhms Nye Samlinger IV, 3. og 4. H., S. 34 ff. - C. Omarbejdet og udvidet svensk Tekst fra Begyndelsen af det 17. Aarh. Hdskr. i Engeströmska Saml. i Sth. kgl. Bibl. Denne Form, hvoraf en Del - særlig Udvidelserne - er trykt hos Klemming S. 231 ff., tages der her ikke Hensyn til.

167 I Aa er Teksten vist opstillet i Liniepar, selv om Afstanden mellem disse kun er svagt markeret. | 167,2 ij grundtt] Abc: aff hiertans grund. | 167,3 giffuer] Ab: giffwe (Ac: honom bør). | 167,5 ther] Abc: thå. | 167,7 herdig] Ac: herdog; Ab: hertogh(!). | 167,11 sparde] Saal. Abc; Aa: spurde. | 167,15-16 mgl. i Ac. | 167,18 ij Norie] tilf. efter Ac(b) (mett biispiir mgl. i Ab); mgl i Aa; | 167,19 siiden] Mgl. i Aa, tilf. efter Abc. | 167,20 saa lenge] thet tilf. Ab (Ac: till tess.). | 167,21 førde] Abc tilf. oc. | 167,22 och quindt] Fejl for: 293 om kind? (Ab: så mongh ögon ock kin; Ac: monger fager kind; jfr. B). 168,2 megitt] Ab: med alle; Ac alle. | 168,6 beuijste] Ab: beuisth (omdigtet i Ac). | 168,8 Herefter har Ac følgende, utvivlsomt tildigtede linier: Sedan fik iak rikit met dektingan Stocholm var ekki got at twinga. | 168,10 Herefter har Ab følgende linier: Aldrick hade iack thå Swerige fåth hade icke min falska breff fore gåth. | 168,11 dog] Abc: thå. | 168,15 eij huad] Saal. Abc; Aa: ijhuad. | 168,16 skalcke] Abc: falske.

| 168,22 Christendomin] Abc: verdhen (= B). | 168,23 loedtt affhugge och brende] Ab: åffhogg och brende; Ac: darffuade. | 168,23 erlig] Mgl. AbcB. | 168,24 Ab: szom gud hade Sweriges riike förlandt; Ac: for vtan skål oppo myn san. | 168,26 bliue] Abc:haffue. | 168,28 hagde verridtt mig] Ac: mik haffde varit; Ab: våre mik så. | 168,30 skulle æij verre thennom] Ab: ey skulle them bliffua; Ac omdigtet. | 168,31 och . . . krone] Ac: iak kröntis ther. | 168,31 oc louede gud] Ab: åff lewandes gud(!) | 168,32 thet] Mgl Ab; Ac omdigtet.

| 169,2 thet ... sindt] Ac: mit falska sin. | 169,5 affhugge] Ac: halshugga. | 169,6 aff mig] Ac: them; Ab tilf. siig foranaff.

| 169,7 edelig] Abc: edelinge, | 169,8 Ac: oc än flere iak vil ey liwga; Ab: thet gjorde förreddare szom them belwge; derefter tilf. Ab: Alle them szom mik tienthe bästt them återlönthe iack aldri wärstt. | 169,10 gode herrir] Ac: sin herra. Efter linien tilf. Ac: the tyske raddo fast ther till som ene ville regera köpmans spill. | 169,11-12 Omdigtet i Ac til fire linier. | 169,14. stöff] Ac: stop; Ab: mwlln. | 169,16 ieg troer] Mgl. Ab; Ac. omdigtet. | 169,18 døde] Ab: rothne. | 169,19 brende] Ab tilf.: honum; Ac tilf.: honom oc barn. | 169,20 onde] Abc: en. | 169,22 gamle gode] Ac: besta. | 169,23 clostiir = B, men mgl. Abc. | 169,25 og 31 sencke] Ac: drenkia. | 169, 29-30 Ac: iak lot hardeliga binda til död noget nada met them göra iak allom förböd, | 169,31 skidit] Abc: skitit; Aa: skindit. | 170,1 sadant] Ab tilf.: mord; Ac omdigtet. | 170,3 mueligt] Ab: mykit(!). | 160,4 mange] = Abc; jfr. BrøndumNielsen, Sprogl. forfatterbest. s. 101. Anm. (om manglende hvor foran meget, mange). | 170,4. døditt och] Mgl. Ac. | 170,5 eij (2)] Mgl. Aa, tilf. efter Abc. | 170,7 tacke] Ac: hielpa. | 170,9 aff quinde] Ac: met Sibritz. | 170,11 mennig] Aa 294 (snarest): menning; Abc B: mit rikesens. | 170,12 eij megitt] Ab: inthet; Ac omdigtet. | 170,13 Sibritt] Hans Tollere tilf. Abc; Ac omdigter 13-14 til 4 linier. | 170,15 baade] Mgl. Aa; tilf. efter Abc. | 170,16 sijsze] Ab: toll. | 170,16 stor (2)] Abc: myken. | 170,17 stor] Abc: swår. | 170,18 oc saa] Mgl. Abc. | 170,28 Ac: vort thet Danmark til lithet gangn.

| 170,28 saufn] Ab: sångh(!). | 171,3 sijsze] Ab: skatta.

| 171,4 Ac: ey eller all myn forbud holla. | 171,5 Dannemarcks] Saal Abc; Aa: Dannemarck. | 171,7-8 Ab: Allre monde the then mackt i Danmark fonge/ther the haffde actt förlonge. Ac: the mena nw makt j Danmarc fonga/som the haffde actid for longa. | 171,8 act] Aa: att. | 171,9-10 natt .. lag] Ac: altid; at the ey setia pa lybzka sin lith. | 171,10 fellig eij] Ab: foll eller. | 171,11-12 Mgl i Aa, men findes i Abc og B; Il her efter Ab (Ac har dansk om for danske mendt Ab); 12 efter Ac (Ab har føgha fructh for fikan, jfr. B). | 171,14 vdin sag] Ab: wthen breff; Ac: mot dom. | 171,15 skickitt mig ij] Ab: beskickat; omdigtet i Ac. | 171,18 wurte] Ab: tenckte; Ac: actade. | 171,19 penninge] Saal Abc; Aa: pundtt. | 171,20 Aa: met kunde jeg aldrig bliffue fuldtt, rettet efter Abc.

| 171,22 dijrebar] Abc: dyra. | 171,23 bondin ij] Ac: bondans. | 171,24 staadir] Ac: stackara. | 171,24 mörcken] Mgl. Abc. | 171,25 skendelig] Ab: skemmeligit; Ac: klippingx. | 171,29 ieg.. konning] Ac: the kalla

mik. | 171,30 oppaa] *Saal* Abc; Aa: paa. | 172,1-2 *Mgl* i Abc. | 172,3 kiep] Aa: keip. | 172,3 thennom] *Mgl*. Abc. | 172,4 Ac: the som monde fran mik falle, | 172,6 eij] Ac *tilf.*: lenger. | 172,7 gaas] Ac:godz(!). | 172,9 faar] Abc: för(!). | 172,9 øgh] Abc: hors. | 172,10 til .. feste] Ab: thå mick op festa; Ac: skat aff festa. | 172,11 penninge] *Saal* Abc: Aa: pundt.

| 172,12 *Derefter har* Ab(c): Kyrker ock closther biscoppar ock presthe/huar tridie pening lath iack åff them eske/Jnthe skulle ther wndhentagit ware/huatt heller the hade mindre eller mere/Wåre the fatige eller riike/thå skulle the alle then tridie pening giffue/Then skatt skulle the mick faå/om the skulle met mick i Danmark boo/Presther skulle huarken haffua mör eller suena/men leffua wedt halff sin tighende (oc säd *tilf.* Ab) alene/ Off boo ock pening horss ock koo/åker ock äng marck ock skogh.

295

| 172,13 thennom] Abc: the. | 172,13 mact] Ab: marck(!).

| 172,14 att verre] Ab: til; *omdigtet* i Ac. | 172,18 dagligen] Ac: her epter. | 172,20 mangin] *Mgl* Abc. | 172,21 alt] *Mgl* Ab. | 172,22 mandtt] Ab: annan. | 172,23 bispens] Ab *tilf.* breff(!). | 172,24 *Derefter har* Ac: mik var tha inte annet j hender sat/en kronenes ränta oc aarlig skat/oc ey kirkio eller closter regera/eller frelsis bönder mindre eller mera/ än tha at iak gjorde ther j mot/at monger bide thet aldrig both.

| 172,27 Och .. brugede] Ac: iak tog thet stycke aff. | 172,28 siet] Ab: ficht; *omdigtet* i Ac, *ligesom følg. Linier.* | 172,32 act] Ab: alth. | 173,2 bliffue .. ellir] Ac: vara i lagen. | 173,4 saa] *Mgl* Ac. | 173,4 formindske] Ab: minska. | 173,5-7 *Omdigtede* i Ac. | 173,9 riidirskabit] Ac: frelsit. | 173,10 gylden] *Abbreviatur* i Aa. | 173,11 Paa] *Saal*. Abc; Aa: Saa. | 173,12 herrir] Abc: herskapp. | 173,14 met]Ac:the. | 173,15 landtt] Ab: län. | 173,16 adelin] Abc: ädla. | 173,17 meinte .. heffne] Ab: wille .. haffua hemnet; Ac: tykte .. hempna. | 173,18 Att] *Mgl* Abc; *omdigtet* i Ac. | 173,20 kunde] Abc: skulle. | 173,21 enndtt] Abc: tenckt. | 173,23 the] *Saal*. Ab; Aa: tho; *omdigtet* i Ac.

| 173,24 dagliige] Abc: för peninga. | 173,25 faa] *Mgl* Ac. i 173,26 med .. sindt] Ac: epter vilia myn. | 173,26 tijrannie] Ab: tyranne. | 173,28 ieg.. mandt] Ac: ingen man skulle. | 173,31-32 *Mgl* i Abc. | 174,2 til .. till] Ac: oc mik til skada oc. | 174,3 lodt fordriffue] Abc: fördreff. | 174,4 boo] Abc: bodde. | 174,4 Amager] Ac: Amakers; Ab: Armego; Aa: mange. | 174,7 the .. icke] Abc: Ther icke (ey) sådde. | 174,11 viduer] Ac: änkiör. | 174,11 som hagde nødt] Abc: som gud (mick) bödh. | 174,12 som .. brødt] Abc: szom war i nödh. | 174,15 Om] Ac: aff. | 174,15 min gierning] Ac: thetta. | 174,18 ijncker och vndrir] Ac: är opfyldt. | 174,19 Vtij .. tijrannir] Ab: J thirannes stycker. | 174,21 Fallaris] Ab: Pharao; Ac *mgl.* | 174,23 tijrannie] Ab: thirannes; Ac: tyranna. | 174,23 onde gerning] Abc: ogherning. | 174,24 kand .. en] Ab: ock; *omdigtet* i Ac.

| 174,26 huerckin .. eij] Ac: lithet. | 174,28 frøctir] Ac *tilf.*: thet sker. | 174,30 allen] Abc: hwargie.

296